Lietas Nr. A420260224
A42-00099-26/42
ECLI:LV:ADRJRTN:2026:0417.A420260224.20.S

Administratīvā rajona tiesa

Rēzeknes tiesu nams

SPRIEDUMS

Latvijas tautas vārdā

Rēzeknē 2026. gada 17. aprīlī

Tiesa šādā sastāvā: tiesnesis Māris Šļakota,

piedaloties pieteicējam /Persona A/, atbildētājas Latvijas Republikas pusē pieaicinātās iestādes Ieslodzījuma vietu pārvaldes pārstāvim /Persona B/,

tiesas sēdē, izmantojot *Microsoft Teams*videokonferenču platformu, izskatīja administratīvo lietu, kas ierosināta, pamatojoties uz /Persona A/ pieteikumu par:

1) /Nosaukums A/cietuma faktiskās rīcības, nenodrošinot pieteicējam vidusskolas 10. klases programmas apguvi klātienē, tādējādi sociāli izolējot pieteicēju, atzīšanu par prettiesisku;

2) Ieslodzījuma vietu pārvaldes 2024. gada 5. decembra lēmuma Nr. N-1-2024-18351 atcelšanu daļā par pieteicēja pārvietošanas laikā brīvības atņemšanas iestādes teritorijā piemērojamo speciālo līdzekli – roku dzelžiem – laika posmā no 2024. gada 20. septembra līdz 2025. gada 20. martam un atzīšanu par prettiesisku daļā par apmeklējumu vai tikšanos īstenošanu fiziska norobežojuma apstākļos laika posmā no 2024. gada 20. septembra līdz 2024. gada 20. decembrim;

3) /Nosaukums A/ cietuma faktiskās rīcības, nenovēršot pieteicēja drošības apdraudējumu, atzīšanu par prettiesisku;

4) nemantiskā kaitējuma atlīdzināšanu saistībā ar Ieslodzījuma vietu pārvaldes 2024. gada 5. decembra lēmuma Nr. N-1-2024-18351 atcelšanu un atzīšanu par prettiesisku, kā arī drošības apdraudējuma nenovēršanu.

Aprakstošā daļa

[1] Pieteicējs /Persona A/ vērsās Ieslodzījuma vietu pārvaldē ar vairākiem iesniegumiem, sūdzoties par /Nosaukums A/ cietuma rīcību.

Pieteicējs 2024. gada 16. augusta iesniegumā (pārvaldes reģ. Nr. S-1-2024-08407) norādīja, ka tiek turēts vienieslodzījumā un pret pieteicēju tiek vērsti draudi, spīdzināšana, vardarbība un tiek nodarīts tīšs kaitējums

viņa veselībai. Lai novērstu turpmāku kaitējumu veselībai, pieteicējs lūdza iestādi izvērtēt viņa pārvietošanu uz citu ieslodzījuma vietu.

Savā 2024. gada 2. septembra iesniegumā (pārvaldes reģ. Nr. S-1-2024-09092) pieteicējs norādīja uz 2024. gada 29. augustā notikušu spīdzināšanu un vardarbību. Saistībā ar norādītajiem apstākļiem lūdza atlīdzināt nemantisko kaitējumu 3000*euro* apmērā. Atkārtoja lūgumu par pārvietošanu turpmākai soda izciešanai uz citu ieslodzījuma vietu.

2024. gada 16. septembra iesniegumā (pārvaldes reģ. Nr. S-1-2024-09640) pieteicējs norādīja, ka 2024. gada 29. augustā pret viņu kā spīdzināšanas rīks ar mērķi radīt sāpes un miesas bojājumus ticis pielietots steks.

Vēl vienā 2024. gada 16. septembra iesniegumā (pārvaldes reģ. Nr. S-1-2024-09644) pieteicējs iebilda pret 2024. gada 11. septembra lēmumu par speciālo līdzekļu un fiziska norobežojuma piemērošanu pieteicējam. Iestāde safabricējusi it kā neatļautu priekšmetu izņemšanu, kā arī tā atriebjas pieteicējam par to, ka pieteicējs ziņojis par noziedzīgām darbībām 2024. gada 27. augustā. Pieteicējs uzskata, ka viņam prettiesiski piemēroti vairāki sodi – iestāde vienlaikus piemērojusi soda izolatoru, speciālos līdzekļus (roku dzelžus), fizisku ierobežošanu, kā arī tikšanās iespēju liegšanu. Tāpat pieteicējs norādīja, ka viņam ir tiesības atteikties atrasties konkrētā kamerā un tā ir jāatstāj, ja tiek apdraudēta drošība un veselība.

2024. gada 19. septembra iesniegumā (pārvaldes reģ. Nr. S-1-2024-09734) pieteicējs norādīja uz izglītības ieguves liegšanu, proti, viņš netiek vests uz skolu, bet mācību materiāli tiek izsniegti kamerā. Viņam nav pieejamas grāmatas, nepieciešamā informācija un skolotāji, kas varētu izskaidrot mācību vielu pilnvērtīgam mācību procesam.

2024. gada 24. septembra iesniegumā (pārvaldes reģ. Nr. S-1-2024-09916) un 2024. gada 25. septembra iesniegumā (pārvaldes reģ. Nr. S-1-2024-10036) pieteicējs atkārtoti izteica sūdzības par 2024. gada 29. augusta notikumiem, norādot uz iestādes veiktu spīdzināšanu un vardarbību pret viņu.

[2] Ieslodzījuma vietu pārvalde minētos pieteicēja iesniegumus izvērtēja ar 2024. gada 11. septembra lēmumu Nr. N-1-2024-13258 (uz pieteicēja 2024. gada 16. augusta iesniegumu), 2024. gada 23. oktobra lēmumu Nr. N-1-2024-15888 (uz pieteicēja 2024. gada 19. septembra iesniegumu) un 2024. gada 5. decembra lēmumu Nr. N-1-2024-18351 (uz pieteicēja 2024. gada 2. septembra iesniegumu, abiem 16. septembra iesniegumiem, 24. septembra iesniegumu un 25. septembra iesniegumu). Iestāde noraidīja pieteicēja sūdzības, nekonstatējot pārkāpumus /Nosaukums A/ cietuma rīcībā, kā arī neatzīstot pieteicēja tiesības uz atlīdzinājumu. Pārvalde norādīja turpmāk minētos apsvērumus.

[2.1] Pieteicējs 2022./2023. mācību gadā tika iesaistīts vispārējās pamatizglītības apguves programmā un 2023. gadā ieguva pamatizglītību. Jau šajā periodā mācību process pieteicējam tika organizēts pēc individuāla plāna, uz mācību klasēm viņu izvedot atsevišķi no pārējiem notiesātajiem. Nākamajā, proti, 2023./2024. mācību gadā, pieteicējs vispārējās vidējās izglītības apguves programmā iesaistīts netika. Pamatojoties uz pieteicēja 2024. gada 2. septembra iesniegumu, /Nosaukums B/vidusskola ieskaitīja pieteicēju vispārējās vidējās izglītības apguves programmas 10. klasē 2024./2025. mācību gadam. Pieteicējam mācību process ir noteikts neklātienē pēc individuāla plāna, kas viņam dod iespēju trīs reizes nedēļā ne mazāk kā vienu stundu apmeklēt telpu, kurā ir pieejamas mācību grāmatas un dators ar mācību materiāliem.

Klātienes mācības kopā ar citiem notiesātajiem nav iespējamas pieteicēja uzvedības dēļ. Pieteicējs bija pieļāvis rupjus pārkāpumus, viņam izņemti aizliegti priekšmeti, piemēram, nazis. Pieteicējam pārvietošanās laikā brīvības atņemšanas iestādes teritorijā tika noteikta obligāta speciālā līdzekļa (roku dzelžu) piemērošana, kā arī noteikts, ka viņa apmeklējumi vai tikšanās īstenojami fiziska norobežojuma apstākļos. Pieteicēja iesaistīšana resocializācijas pasākumos kopā ar citām personām ir objektīvi apgrūtināta. Vienlaikus cietuma administrācijas rīcībai, ierobežojot pieteicēja tiesības, ir leģitīms mērķis, proti, nodrošināt notiesāto un cietuma amatpersonu drošību. Šādi ierobežojumi būtiski neaizskar pieteicēja cilvēktiesības.

[2.2] Pārvaldes vērtējumā tiesisks ir izvērtēšanas komisijas 2024. gada 11. septembra lēmums, ar kuru pieteicējam laika posmā līdz 2025. gada 20. martam pārvietošanās laikā brīvības atņemšanas iestādes teritorijā tika noteikta roku dzelžu piemērošana, bet laika posmā līdz 2024. gada 20. decembrim apmeklējumu vai tikšanos īstenošana noteikta fiziska norobežojuma apstākļos. Komisija ir ievērojusi Latvijas Sodu izpildes kodeksa $50.^{24}$ un $50.^{25}$ pantā noteiktos termiņus, proti, trīs mēnešu termiņu fiziska norobežojuma pārskatīšanai

un sešu mēnešu termiņu speciālā līdzekļa nepieciešamības atkārtotai izvērtēšanai. Lēmums ir tiesisks arī pēc būtības, jo tas balstīts uz informācijas par pieticēju vispusīgu izvērtējumu. Pieteicēja uzvedība vērtētajā periodā nav bijusi priekšzīmīga, viņš pārkāpa ieslodzījuma vietā noteikto režīmu. Pieteicēja vienvietīgajā dzīvojamā kamerā tika atrasti cietumā aizliegti priekšmeti, tajā skaitā nazis, kas potenciāli varēja tikt izmantoti uzbrukumam iestādes personālam vai bēgšanas mēģinājumam. Pieteicējs arī bija izteicis cietuma amatpersonai tiešus draudus par fizisku izrēķināšanos.

[2.3] Nav pamatotas pieteicēja sūdzības par iespējamu viņa drošības apdraudējumu, spīdzināšanu un no tā izrietošie lūgumi pārvietot viņu uz citu brīvības atņemšanas iestādi. Lēmumi par izvietošanu ir iekšēji lēmumi un tiesību normas neparedz ieslodzītajiem tiesības pašiem izvēlēties soda izciešanas vietu vai kameru. Pieteicēja apgalvojumi par cietuma amatpersonu īstenotu spīdzināšanu, cietsirdīgu izturēšanos un apstākļu safabricēšanu atriebības nolūkā ir subjektīvi, nekonkrēti un vispārīgi. Faktu un ziņu pastāvēšanai ir jābūt pakļaujamai patiesības pārbaudei. Pārvalde nav guvusi pierādījumus par cietuma amatpersonu prettiesisku izturēšanos vai pieteicēja spīdzināšanu un pazemošanu.

Valsts pārvaldes amatpersonas rīkojas stingri normatīvajos aktos noteiktās kompetences ietvaros un tām nav savu subjektīvu interešu apzināti aizskart pieteicēja tiesības. Amatpersonas nav ieinteresētas iesaistīties konfliktsituācijās un sniegt nepatiesas ziņas, jo par to amatpersonām draud juridiska atbildība, kas notiesātajām personām šādās situācijās neiestājas.

Pieteicēja apgalvojumu par iespējamu tiešu vardarbību un miesas bojājumu nodarīšanu 2024. gada 29. augustā izmeklēšana ietilpst Iekšējās drošības biroja kompetencē.

[3] Pieteicējs vērsās Administratīvajā rajona tiesā ar pieteikumu par /Nosaukums A/ cietuma faktiskās rīcības, nenodrošinot pieteicējam vidusskolas 10. klases programmas apguvi klātienē, tādējādi sociāli izolējot pieteicēju, atzīšanu par prettiesisku, Ieslodzījuma vietu pārvaldes 2024. gada 5. decembra lēmuma Nr. N-1-2024-18351 atcelšanu daļā un atzīšanu par prettiesisku daļā, /Nosaukums A/ cietuma faktiskās rīcības, nenovēršot pieteicēja drošības apdraudējumu, atzīšanu par prettiesisku, kā arī nemantiskā kaitējuma atlīdzināšanu saistībā ar Ieslodzījuma vietu pārvaldes 2024. gada 5. decembra lēmuma Nr. N-1-2024-18351 atcelšanu un atzīšanu par prettiesisku, kā arī drošības apdraudējuma nenovēršanu. Pieteikumā un tā papildinājumos pieteicējs atkārtoja apstrīdēšanas iesniegumos norādīto. Norādīja, ka pieprasa atlīdzinājumu no 1500 līdz 3000 *euro*. Šāds atlīdzinājums atturētu iestādi no līdzīgu aizskārumu izdarīšanas nākotnē.

[4] Tiesai iesniegtajā rakstveida paskaidrojumā Ieslodzījuma vietu pārvalde neatzina pieteikumu, balstoties uz pieņemto lēmumu pamatojumu. Papildus norādīja uz to, ka /Nosaukums A/ cietuma Drošības daļas galvenā inspektora 2024. gada 30. septembra izziņā un Apsardzes daļas priekšnieka 2024. gada 7. oktobra izziņā, kurām nosakāms ierobežotas pieejamības statuss, fiksētas sūdzības no citām ieslodzītajām personām un informācija par pieteicēja izraisītām konfliktsituācijām un pieteicēja īstenotu psiholoģisku ietekmēšanu.

[5] Pieteicējs tiesas sēdē uzturēja pieteikumu uz tajā norādīto argumentu pamata.

[6] Ieslodzījuma vietu pārvaldes pārstāvis tiesas sēdē neatzina pieteikumu uz pārsūdzētajos lēmumos un rakstveida paskaidrojumos norādīto argumentu pamata.

Motīvu daļa

[7] Izvērtējot lietas dalībnieku argumentus un lietā esošos pierādījumus, tiesa secina, ka pieteikums ir nepamatots un noraidāms.

[8] Tiesa konstatē, ka ir beigušies periodi, uz kuriem pieteicējam tika noteikta apmeklējumu un tikšanos īstenošana fiziska norobežojuma apstākļos (līdz 2024. gada 20. decembrim) un speciālo līdzekļu (roku dzelžu) piemērošana pārvietošanas laikā brīvības atņemšanas iestādes teritorijā (līdz 2025. gada 20. martam). Tādējādi Ieslodzījuma vietu pārvaldes 2024. gada 5. decembra lēmums Nr. N-1-2024-18351 ir zaudējis spēku pilnā apmērā un tā atcelšana nav iespējama nevienā tā daļā. Līdz ar to pieteikuma priekšmets ir precizējams, nosakot, ka lieta izskatāma par minētā lēmuma atzīšanu par prettiesisku.

[9] Latvijas Sodu izpildes kodeksa 50.^{24} pants noteic, ka slēgtajā cietumā brīvības atņemšanas iestādes priekšnieks ar rīkojumu izveido uz mūžu notiesāto izvērtēšanas komisiju, kas izskata jautājumus par: 1) nepieciešamību uz mūžu notiesātajam pārvietošanas laikā brīvības atņemšanas iestādes teritorijā piemērot speciālo līdzekli – roku dzelžus; 2) uz mūžu notiesātā apmeklējuma vai tikšanās norisi fiziska norobežojuma apstākļos. Uz mūžu notiesāto izvērtēšanas komisijas sastāvā iekļauj par notiesāto resocializāciju, uzraudzību, drošību un veselības aprūpi atbildīgo daļu priekšniekus un cietuma psihologu, kas strādā ar uz mūžu notiesātajiem. Uz mūžu notiesāto izvērtēšanas komisijas priekšsēdētājs ir attiecīgās brīvības atņemšanas iestādes priekšnieks. Uz mūžu notiesāto izvērtēšanas komisijas lēmumu uz mūžu notiesātais var apstrīdēt Ieslodzījuma vietu pārvaldes priekšniekam. Ieslodzījuma vietu pārvaldes priekšnieka lēmums nav pārsūdzams.

Savukārt Latvijas Sodu izpildes kodeksa 50.^{24} pants noteic, ka uz mūžu notiesātajiem pārvietošanas laikā brīvības atņemšanas iestādes teritorijā var piemērot speciālo līdzekli – roku dzelžus –, ja persona šajā laikā var apdraudēt to pavadošās amatpersonas, darbiniekus vai citas personas vai pastāv pamatotas aizdomas par iespējamu notiesātā bēgšanu. Lai novērstu apdraudējumu brīvības atņemšanas iestādes amatpersonām un darbiniekiem, personām, kas ieradušās brīvības atņemšanas iestādē profesionālo pienākumu pildīšanai, vai citām personām, šā kodeksa 50.^{24} pantā minētā komisija var pieņemt lēmumu par uz mūžu notiesātā apmeklējuma vai tikšanās norisi fiziska norobežojuma apstākļos, ja to lūdz apmeklētājs vai ir saņemta brīvības atņemšanas iestādes amatpersonas vai darbinieka informācija par iespējamu personas drošības apdraudējumu. Šā kodeksa 50.^{24} pantā minētā komisija var pieņemt lēmumu par visu uz mūžu notiesātā apmeklējumu vai tikšanos norisi fiziska norobežojuma apstākļos uz noteiktu laikposmu, kas nav ilgāks par trim mēnešiem, vai par apmeklējumu vai tikšanos norisi fiziskā norobežojuma apstākļos ar noteiktu personu. Izlemjot šajā pantā minētos jautājumus, šā kodeksa 50.^{24} pantā minētā komisija ņem vērā tās locekļu sniegto informāciju, kā arī: 1) uz mūžu notiesātā iepriekš veiktos uzbrukumus, to mēģinājumus vai izteiktos draudus brīvības atņemšanas iestādes amatpersonām, darbiniekiem vai citām personām; 2) uz mūžu notiesātā uzvedību, kas var apdraudēt savu vai citu personu drošību vai veselību; 3) likumpārkāpuma izdarīšanas risku; 4) informāciju par uz mūžu notiesātā bēgšanu vai bēgšanas mēģinājumiem; 5) uz mūžu notiesātā pieļautos soda izciešanas režīma prasību pārkāpumus, kas saistīti ar vardarbību vai vardarbības piedraudējumu. Ja šā kodeksa 50.^{24} pantā minētā komisija ir pieņēmusi lēmumu par nepieciešamību uz mūžu notiesātajam piemērot speciālo līdzekli – roku dzelžus –, tā ne retāk kā reizi sešos mēnešos atkārtoti izvērtē notiesātā bīstamību un viņam pārvietošanas laikā brīvības atņemšanas iestādes teritorijā piemērojamā speciālā līdzekļa – roku dzelžu – nepieciešamību.

No minētajām tiesību normām izriet, ka speciālā līdzekļa – roku dzelžu – un fiziskā norobežojuma piemērošanas pamatā var būt uz mūžu notiesātā uzvedība un pamats uzskatīt, ka notiesātais var apdraudēt to amatpersonas vai citas personas, vai pastāv pamatotas aizdomas par iespējamu notiesātā bēgšanu. Turklāt šāds lēmums ir iekšējs lēmums un nav pārsūdzams tiesā.

[10] Konkrētajā gadījumā tiesa, ierosinot lietu, ir norādījusi, ka iekšējais lēmums nav pakļauts administratīvo tiesu kontrolei, izņemot gadījumu, ja tas būtiski ierobežo iestādei pakļautās personas (ieslodzītā) cilvēktiesības. Savukārt to, vai ir noticis būtisks cilvēktiesību ierobežojums, tiesa var secināt pēc visu apstākļu noskaidrošanas un izvērtējuma, kas dažkārt var notikt, tikai izskatot lietu pēc būtības. Ja ieslodzītās personas cilvēktiesību ierobežojuma būtiskumu tiesa var novērtēt, tikai noskaidrojot un izvērtējot visus lietas apstākļus pēc būtības, tiesas nolēmums lietā atbilstoši Administratīvā procesa likuma 246. panta pirmajai daļai taisāms sprieduma veidā, attiecīgi apmierinot vai noraidot prasījumu (*sk. Senāta 2017. gada 24. februāra lēmuma lietā Nr. SKA-729/2017 8. un 14. punktu*). Tā kā pieteicējs ir norādījis, ka speciālā līdzekļa un fiziskā norobežojuma piemērošana ir daļa no pret viņu vērstās spīdzināšanas kampaņas, tiesa uzskatīja, ka ir identificējama Latvijas

Republikas Satversmes 95. pantā noteiktā cilvēktiesība, kuras ierobežojuma būtiskums vērtējams, izskatot lietu pēc būtības.

[11] No lietas materiāliem tiesa konstatē, ka /Nosaukums A/ cietuma uz mūžu notiesāto izvērtēšanas komisija ar 2024. gada 11. septembra lēmumu noteica, ka pieteicējam pārvietošanas laikā brīvības atņemšanas iestādes teritorijā piemērojams speciālais līdzeklis – roku dzelžu – laika posmā no 2024. gada 20. septembra līdz 2024. gada 20. martam, kā arī pieteicēja apmeklējumi vai tikšanās īstenojamas fiziska norobežojuma apstākļos laika posmā no 2024. gada 20. septembra līdz 2024. gada 20. decembrim. Kā tas izriet no lēmuma, tas pieņemts, ņemot vērā 2024. gada 19. marta un 2024. gada 12. jūnija komisijas lēmumus, ar kuriem tādi pat ierobežojumi pieteicējam jau bija noteikti iepriekšējos periodos. Komisija lēmumā atsaucās uz Latvijas Sodu izpildes kodeksa $50.^{24}$ un $50.^{25}$ pantos noteikto.

Lēmums pamatots ar drošības apsvērumiem, proti, 2024. gada 15. martā pieteicējs atteicās izpildīt Uzraudzības daļas amatpersonu likumīgās prasības pakļauties pilnai pārmeklēšanai, atteicās piestiprināt vizītkarti un, veicot pieteicēja personīgo mantu pārmeklēšanu, tika atrasti aizliegtie priekšmeti – uzasināti metāla stieņi, metāliskās plāksnes, paštaisītas virves un citi aizliegti priekšmeti, kuri vārētu būt izmantoti uzbrukumam vai bēgšanas mēģinājumam. Par minēto soda izciešanas režīma prasību pārkāpumu pieteicējam 2024. gada 18. martā piemērots sods – ievietot soda izolatorā uz 14 diennaktīm.

Lai atkārtoti vērtētu jautājumu par nepieciešamību pieteicējam piemērot speciālo līdzekli un fizisko norobežojumu, komisija ir vērtējusi arī pieteicēja bīstamību un uzvedību pēc 2024. gada 19. marta. Komisija konstatēja, ka pēc 2024. gada 19. marta pieteicējs pieļāva vienu soda izciešanas režīma pārkāpumu, par kuru tika piemērots sods, proti, 2024. gada 29. augustā pieteicējs nebija pieklājīgs saskarsmē ar cietuma darbiniekiem, lietoja lamuvārdus, kā arī draudēja ar fizisko izrēķināšanos. Turklāt, 2024. gada 11. jūnijā dzīvojamā kamerā Nr. 36, kurā pieteicējs atradās viens pats, ventilācijas šahtā tika atrasts un izņemts cietumā aizliegts priekšmets – uzasināts metālā gabals ar rokturi (nazis).

No minētā pamatojuma tiesa secina, ka iestāde ir norādījusi pietiekamus un objektīvus apstākļus, kas attaisno pieteicējam noteikto ierobežojumu piemērošanu, jo ir pamats uzskatīt, ka pieteicējs glabāja aizliegtus priekšmetus, ko potenciāli var izmantot uzbrukumam vai bēgšanas mēģinājumam. Tāpat tiesas vērtējumā pieteicējs, vispārīgi apgalvojot, ka neatļautu priekšmetu izņemšanu iestāde ir safabricējusi, tomēr nav spējis tiesai norādīt konkrētus un pārbaudāmus faktus, kas ļautu apšaubīt aizliegto priekšmetu izņemšanu, vai ļautu piekrist pieteicēja apgalvojumiem, ka ierobežojumu piemērošanas mērķis ir bijis pieteicēja tīša pazemošana vai spīdzināšana. Tādējādi tiesa nekonstatē, ka ar speciālā līdzekļa – roku dzelžu – un fiziskā norobežojuma piemērošanu tika aizskartas pieteicējam Latvijas Republikas Satversmes 95. pantā noteiktās cilvēktiesības.

[12] Izvērtējot pieteicēja pieteikumu daļā par /Nosaukums A/ cietuma faktisko rīcību, nenodrošinot pieteicējam vidusskolas 10. klases programmas apguvi klātienē, tiesa konstatē, ka pieteikumā pieteicējs šādu rīcību pārsūdzējis kā daļu no plašāku apstākļu kopuma, kas pieteicēja ieskatā veido cietuma īstenotus pasākumu, sociāli izolējot pieteicēju, tādējādi viņu spīdzinot.

Tomēr tiesa no lietas materiāliem negūst apstiprinājumu, ka pieteicējam mācību process netika organizēts klases telpās, lai pieteicēju spīdzinātu, pazemotu vai citādi ietekmētu. No lietas materiāliem izriet, ka pieteicējs mācības uzsāka 2024. gada septembrī, kad arī saskārās ar klātienes apmeklējuma ierobežojumiem. Savukārt, kā to pieteicējs paskaidroja tiesas sēdē, liegums beidzās aptuveni 2025. gada sākumā, kad viņš jau sācis apmeklēt tehnikumu. Tātad periods, kurā pieteicējam bija liegta 10. klases programmas apguvi klātienē, sakrīt ar periodu, kurā attiecībā uz pieteicēju bija spēkā lēmums gan par speciālā līdzekļa, gan fiziskā norobežojuma piemērošanu. Ir secināms, ka ierobežojums bija saistīts ar drošības riskiem klātienes apmācībās kopā ar citiem notiesātajiem. Tā kā tiesa nekonstatēja speciālā līdzekļa un fiziskā norobežojuma piemērošanas prettiesiskumu, nav konstatējams arī cietuma rīcības prettiesiskums tā dēļ, ka pieteicējs saskāries ar tālākiem ierobežojumiem veidā, kādā viņš varēja apgūt vidusskolas programmu.

[13] Pamatojot savu pieteikumu daļā par /Nosaukums A/ cietuma faktisko rīcību, nenovēršot pieteicēja drošības apdraudējumu, pieteicējs norāda, ka 2024. gada 29. augustā viņš ticis sists ar steku, kā arī, viņam uzlikti roku

dzelži tādā veidā, ka pieteicējs cietis intensīvas sāpes, rokas kļuvušas zilas. Tiesas vērtējumā lietā esošie pierādījumi nedod pamatu secināt, ka pieteicēja apgalvojumi atbilst patiesībai. Pieteicējs atsaucas uz medicīniskās kartes izrakstu, no kura būtu jāsecina, ka miesas bojājumus ir konstatējis cietuma ārsts, taču kā to konstatē tiesa, gluži pretēji, no lietā iesniegtā 2024. gada 3. septembra izraksta no pieteicēja medicīniskās kartes izriet, ka pieteicējs cietuma Medicīnas daļā ar sūdzībām nav vērsies.

Lietā ir iesniegti arī cietuma amatpersonu ziņojumi, no kuriem izriet, ka 2024. gada 29. augustā tika veikta pieteicēja nogādāšana uz uzņemšanas nodaļu lai veiktu ieslodzītā un viņa mantu pilnīgu pārmeklēšanu. Pirms pieteicēja izvešanas no kameras viņam tika uzlikti roku dzelži, kuri vēlāk tika noņemti. Pēdas no roku dzelžiem uz rokām nebija redzamas. Ziņojumos tiek noliegta pieteicēja fiziska vai emocionāla ietekmēšana. Novērtējot minētos ziņojumus kopsakarā ar pieteicēja paskaidrojumiem, tiesa neatrod pamatu apšaubīt ziņojumos norādītos faktus. Savukārt pieteicējs sniedz vispārīgus paskaidrojumus, precīzi nenorādot, kādos apstākļos, kādā precīzi laikā un kad tika izdarīti sitieni ar steku. Pieteicējs arī sniedz pretrunīgas ziņas par sitienu skaitu, proti, 2024. gada 2. septembra iesniegumā cietuma priekšniekam norādīja, ka ir saņēmis sitienu, savukārt tiesai iesniegtajā lūgumā par pagaidu aizsardzību norādīja, ka ir saņēmis vairākus sitienus. Minētais liek apšaubīt pieteicēja stāstījuma patiesumu.

[14] Arī tiesas sēdē sniegtajos paskaidrojumos pieteicējs 2024. gada 29. augusta incidentu aprakstīja vispārīgi un izvairīgi. Tāpat pieteicēja paskaidrojumi tiesas sēdē vērtējami kā pretrunīgi. Pieteicējs apgalvoja, ka 2024. gada 29. augustā nav lietojis necenzētus vārdus un attiecīgi disciplinārsods viņam piemērots nepamatoti. Tāpat paskaidroja, ka incidenta laikā nav zinājis iesaistīto uzraugu vārdus. Vienlaikus, atbildot uz tiesas jautājumu, izteica pieņēmumu, ka uzraugu, kurš ziņojumā apgalvoja, ka pieteicējs viņam veltījis necenzētus vārdus, sauca /Persona C/. Uz tiesas precizējošo jautājumu pieteicējs skaidroja, ka amatpersonu vārdus viņam vēlāk pateicis kāds cits ieslodzītais. Uz tiesas lūgumu izskaidrot, kā pieteicējs varējis šādā veidā identificēt /Persona C/, ja reiz necenzēti vārdi viņam nemaz netika veltīti, pieteicējs norādīja, ka /Persona C/ atceras tikai kā vienu no pāridarītājiem. Tiesa secina, ka pieteicējs nesniedza konsekventas ziņas par notikuma apstākļiem.

[15] Tiesai ir iesniegti arī Iekšējās drošības biroja resoriskās pārbaudes materiāli. Kā tas izriet no 2025. gada 4. marta uzziņas par resoriskās pārbaudes rezultātiem, šajā pārbaudē vērtēti pieteicēja iesniegumi par /Nosaukums A/ cietuma amatpersonu iespējami prettiesisku rīcību, 2024. gada 29. augustā pielietojot pret pieteicēju fizisku spēku. Izskatot pārbaudes laikā iegūtos materiālus, birojs nekonstatēja objektīvus un neapgāžamos pierādījumus par to, ka /Nosaukums A/ cietuma amatpersonas būtu pielietojuši pret pieteicēju fizisku spēku. Birojs neizslēdza, ka pieteicējs par 2024. gada 29. augusta pārmeklēšanu ir iesniedzis iesniegumu, lai izvairītos no soda piemērošanas par cietumā noteiktā režīma pārkāpumiem, kā arī uzsvēra, ka Administratīvā apgabaltiesa jau iepriekš atzina, ka no pieteicēja iesniegumos norādītā, vērtējot tos kopumā, secināms, ka viņš faktiski nav apmierināts ar to, ka ieslodzījuma vietā ir jāievēro noteiktā iekšējā kārtība, un ka par to viņam atkārtoti atgādina un norāda cietuma amatpersonas. Tāpat no resoriskās pārbaudes materiāliem pievienotajiem video ierakstiem birojs neguva apstiprinājumu pieteicēja norādītajam par to, ka roku dzelži šajā dienā viņam bija savilkti tik cieši, ka nebija iespējams kustināt rokas, jo no video ierakstiem redzams, ka pieteicējam problēmas nesagādā ne roku kustināšana, ne smagu somu pacelšana.

Tātad, arī Iekšējās drošības biroja veiktās pārbaudes rezultāti neapstiprina pieteicēja apgalvojumus par 2024. gada 29. augustā pret viņu veikto vardarbību.

[16] Tiesas sēdē, atbildot uz tiesas jautājumiem, pieteicējs norādīja, ka jautājums par viņa drošību jāapskata plašāk, nevis tikai saistībā ar 2024. gada 29. augusta notikumiem, taču pieteicējam par to nav nekādu pierādījumu. Tiesa konstatē, ka pieteicējs ne vien nav norādījis uz pierādījumiem par citiem vardarbības vai apdraudējuma gadījumiem, bet arī nav par šādiem gadījumiem sniedzis jebkādus konkrētus paskaidrojumus. Tādējādi tiesai nav pamata detalizēti vērtēt citus faktus ārpus pieteicēja apgalvojumiem par 2024. gada 29. augusta incidentu.

Apkopojot, tiesa nekonstatē /Nosaukums A/ cietuma administrācijas rīcības prettiesiskumu, nenodrošinot pieteicējam no vardarbības vai tās draudiem brīvu vidi.

[17] Pieteicējs lūdz atlīdzināt nemantisko kaitējumu no 1500 līdz 3000 *euro*. Atbilstoši Administratīvā procesa likuma 92. pantam ikviens ir tiesīgs prasīt atbilstīgu atlīdzinājumu par mantiskajiem zaudējumiem vai personisko kaitējumu, arī morālo kaitējumu, kas viņam nodarīts ar administratīvo aktu vai iestādes faktisko rīcību. Saskaņā ar Valsts pārvaldes iestāžu nodarīto zaudējumu atlīdzināšanas likuma 4. panta pirmo daļu iestāde zaudējumu var nodarīt ar darbību, izdodot prettiesisku administratīvo aktu vai veicot prettiesisku faktisko rīcību, vai arī ar bezdarbību, ja iestādei bija pienākums rīkoties, bet tā prettiesiski nav rīkojusies.

Tā kā tiesības uz atlīdzinājumu personai ir tikai tādos gadījumos, kad konstatēts administratīvā akta vai faktiskās rīcības prettiesiskums, bet tiesa tādu nekonstatēja, prasījums par nemantiskā kaitējuma atlīdzinājumu nav pamatots un ir noraidāms.

[18] Pieteicējs ar tiesneša lēmumu pilnīgi atbrīvots no valsts nodevas samaksas par pieteikuma iesniegšanu tiesā. Tā kā pieteikums tiek noraidīts, saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 126. panta ceturto daļu pieteicējam ir uzliekams pienākums triju mēnešu laikā pēc sprieduma stāšanās spēkā atmaksāt valstij valsts nodevu 30 *euro*.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 246.-251., 289.-291.pantu, tiesa

nosprieda

noraidīt pilnībā /Persona A/ pieteikumu par:

1) /Nosaukums A/ cietuma faktiskās rīcības, nenodrošinot pieteicējam vidusskolas 10. klases programmas apguvi klātienē, tādējādi sociāli izolējot pieteicēju, atzīšanu par prettiesisku;

2) Ieslodzījuma vietu pārvaldes 2024. gada 5. decembra lēmuma Nr. N-1-2024-18351 atcelšanu daļā par pieteicēja pārvietošanas laikā brīvības atņemšanas iestādes teritorijā piemērojamo speciālo līdzekli – roku dzelžiem – laika posmā no 2024. gada 20. septembra līdz 2025. gada 20. martam un atzīšanu par prettiesisku daļā par apmeklējumu vai tikšanos īstenošanu fiziska norobežojuma apstākļos laika posmā no 2024. gada 20. septembra līdz 2024. gada 20. decembrim;

3) /Nosaukums A/ cietuma faktiskās rīcības, nenovēršot pieteicēja drošības apdraudējumu, atzīšanu par prettiesisku;

4) nemantiskā kaitējuma atlīdzināšanu saistībā ar Ieslodzījuma vietu pārvaldes 2024. gada 5. decembra lēmuma Nr. N-1-2024-18351 atcelšanu un atzīšanu par prettiesisku, kā arī drošības apdraudējuma nenovēršanu;

uzlikt pienākumu /Persona A/ triju mēnešu laikā pēc sprieduma stāšanās spēkā atmaksāt valstij valsts nodevu 30*euro* un iesniegt tiesai valsts nodevas apmaksu apliecinošu dokumentu.

Spriedumu var pārsūdzēt Administratīvajā apgabaltiesā viena mēneša laikā no sprieduma sastādīšanas dienas, iesniedzot apelācijas sūdzību Administratīvās rajona tiesas Rēzeknes tiesu namā.

Tiesnesis		M.Šļakota